

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ, ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ  
ТА ТУРИЗМУ

**«ПРИЙНЯТО»**

Вченою радою Міжнародного  
Гуманітарного університету

Протокол № 1 від «19» 09 2022 року

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**

Ректор Міжнародного гуманітарного  
університету  
д.ю.н., професор

К.В. Громовенко



**ПОЛОЖЕННЯ**  
про кваліфікаційну роботу бакалаврів  
освітньої програми «Готельно-ресторанна справа»  
спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа»

## 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про кваліфікаційну роботу (далі — Положення) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Міжнародного гуманітарного університету.

1.2. Кваліфікаційна робота бакалавра є самостійним дослідженням, що виконує студент при завершенні навчання за освітньою програмою «Готельно-ресторанна справа» на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти; призначене для об'єктивної оцінки ступеня сформованості компетентностей та результатів навчання, які закріплені у освітньо-професійній програмі, містить висновки та пропозиції за результатами аналітичних та експериментальних досліджень, які направлені на вирішення актуальної науково-практичної / суспільно важливої проблеми галузі.

1.3. Кваліфікаційна робота має містити результати дослідження стану вивчення проблеми (огляд та аналіз), обґрунтовану та належним чином оформлену пропозицію, що передбачає впровадження певних змін (нововведень) у діяльність об'єкту дослідження та висновки.

1.4. Кваліфікаційна робота здобувача вищої освіти першого (бакалаврського) рівня виконується з метою підтвердження рівня професійної підготовки випускника. Основне завдання - продемонструвати здатність студента розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

1.5. Закріплення теми кваліфікаційної роботи та призначення наукового керівника затверджується наказом ректора МГУ за поданням декана факультету з урахуванням графіку навчального процесу.

1.6. Науковим керівником випускної кваліфікаційної роботи призначається науково-педагогічний працівник кафедри, який має науковий ступінь доктора або кандидата наук, і проводить наукові дослідження за відповідним напрямом.

Основними обов'язками наукового керівника кваліфікаційної роботи є:

- допомога студенту в остаточному формулюванні теми дослідження, формування структури роботи та плану;
- надання консультацій щодо вивчення окремих літературних джерел, збору та обробки інформаційних матеріалів об'єкта кваліфікаційної роботи, методичних аспектів використання окремих аналітичних, прогнозних, експертних розрахунків, застосування окремих методичних прийомів дослідження тощо;
- забезпечення дотримання академічної доброчесності студентом;
- консультування щодо змісту випускної кваліфікаційної роботи, відповідності підготовлених матеріалів вимогам, що висуваються до неї;



- контроль за виконанням окремих етапів роботи, оформлення поетапних результатів дослідження;
- підготовка студента до проведення захисту випускної кваліфікаційної роботи;
- складання відгуку про відповідність кваліфікаційної роботи вимогам та оцінювання можливості її допуску до захисту.

1.7. За дані, викладені у кваліфікаційній роботі, порядок використання фактичного матеріалу під час її виконання, обґрунтованість й достовірність висновків, положень персонально відповідає студент і науковий керівник. Не допускається запозичення (плагіат) матеріалу.

1.8. Внесення змін та уточнень до тем випускних кваліфікаційних робіт можливе як виняток не пізніше першого тижня від початку проходження студентами практичної (переддипломної) підготовки. Зміни регламентуються наказом МГУ, проект якого вносить декан факультету на підставі службової записки завідувача кафедри за обґрунтованою заявою студента, погодженою з науковим керівником та гарантом освітньої програми.

1.9. Кваліфікаційна робота виконується відповідно до календарного графіку підготовки кваліфікаційних робіт, що складається випусковою кафедрою, затверджується завідувачем кафедри, деканом факультету та розміщується на інформаційних ресурсах кафедри.

1.10. У період підготовки кваліфікаційних робіт питання щодо стану їх підготовки студентами та дотримання ними календарного графіку підготовки випускних кваліфікаційних робіт систематично заслуховуються на засіданнях випускової кафедри (з відображенням у відповідних протоколах).

## **2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

2.1. Тематика й науковий рівень кваліфікаційної роботи повинні відповідати освітній програмі підготовки здобувачів відповідного освітнього ступеня.

2.1.1. Теми випускних кваліфікаційних робіт формуються відповідно до напрямів науково-дослідної тематики випускової кафедри, запитів роботодавців, сучасних досягнень у сфері готельно-ресторанного бізнесу.

2.1.2. Орієнтовна тематика випускних кваліфікаційних робіт розробляється випусковою кафедрою згідно з вимогами освітньої програми та відповідно до затверджених програм дисциплін, опанованих здобувачами відповідного освітнього ступеня, і відображає актуальну проблематику. Тематика щорічно переглядається, затверджується на засіданні кафедри, розміщується на інформаційних ресурсах кафедри.

2.1.3. Тему випускної кваліфікаційної роботи студент обирає із запропонованих кафедрою, погоджує її з науковим керівником. Якщо студент

не мав змоги в визначені графіком навчального процесу строки обрати тему випускної кваліфікаційної роботи - це робить науковий керівник та гарант освітньої програми.

2.1.4. За погодженням із науковим керівником студент може запропонувати самостійно сформульовану тему дослідження за умови обґрунтування доцільності її розроблення, ознайомлення з аналітичними оглядами і статтями у спеціалізованих наукових виданнях, а також враховуючи свої наукові та професійні інтереси, що були проявлені під час виконання індивідуальних робіт, підготовки статей та конкурсних наукових робіт, у виступах на студентських наукових конференціях.

2.1.5. Кваліфікаційна робота може виконуватися за тематикою, яку замовляють державні установи, підприємства та організації, що уклали з МГУ договори про навчання (підготовку) або мають з університетом договори / меморандуми про співпрацю.

2.1.6. Кваліфікаційна робота може носити теоретичний характер. При цьому вона повинна містити фундаментальні дослідження, мати наукову новизну, теоретичну цінність та практичну значущість.

Виконання кваліфікаційної роботи на абстрактну тему, без використання та аналізу матеріалів, що характеризують діяльність об'єкту дослідження, не допускається. Якщо немає пропозицій студента щодо об'єкта дослідження, випускова кафедра призначає підприємство, з яким МГУ має відповідний договір / меморандум про співпрацю.

2.1.7. Формулювання теми повинно бути чітким, лаконічним та не містити неоднозначного тлумачення. У темі зазначається об'єкт, який досліджується, або підприємство, організація тощо, за матеріалами якого виконується робота.

2.1.8. Після остаточного узгодження теми випускної кваліфікаційної роботи з науковим керівником студент подає заяву на ім'я завідувача кафедри, в якій зазначає назву теми і повну назву об'єкта дослідження.

2.2. Кваліфікаційна робота виконується на основі поглибленого вивчення законодавчих та інших нормативно-правових актів, спеціальної вітчизняної і зарубіжної наукової літератури, передового досвіду з обраної проблеми, результатів власних досліджень з метою вирішення визначених професійних завдань, а також містить результати теоретичних, експериментальних досліджень.

2.3. Після опрацювання джерел студент складає план, який узгоджується з науковим керівником, гарантом освітньої програми, завідувачем випускової кафедри. Розгорнутий план зазначається у Завданні на кваліфікаційну роботу студентів (далі - Завдання), який, за погодженням наукового керівника, може корегуватися, про що робляться відповідні записи у затвердженому варіанті.

2.4. Важливим є дотримання основних вимог щодо рівня підготовки випускної кваліфікаційної роботи, її змісту, структури, форми викладення



матеріалу, а також оформлення.

2.5. Індивідуальні завдання на кваліфікаційну роботу студент визначає разом з науковим керівником після затвердження теми, до початку проходження практичної (переддипломної) підготовки та фіксує їх у щоденнику практики, де зазначається календарний план виконання кожної складової та завдання наукового дослідження за проблемами реального підприємства або установи / організації, галузі економіки / знань тощо.

2.6. Для отримання оцінки з практичної (переддипломної) підготовки студент повинен, окрім відгуку та оцінки керівника від бази практики про роботу студента під час її проходження, отримати також оцінку наукового керівника, який визначає ступінь виконання поставлених індивідуальних завдань.

### **3. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

3.1. У процесі підготовки кваліфікаційної роботи застосовуються методичні та технічні прийоми наукової роботи.

3.2. Норми наукової комунікації регламентують характер викладення інформації, передбачаючи відмову від висловлювання власної думки від першої особи. У зв'язку з цим вживаються мовні конструкції, в яких замість особового займенника «я» вживається займенник «ми», оскільки дослідження здійснюється під постійним консультуванням з боку наукового керівника. Науковий керівник є взірцем моральності для студента щодо ставлення до науки та до авторських прав згідно з Етичним кодексом ученого України.

3.3. Перевірка кваліфікаційної роботи на академічний плагіат здійснюється засобами, визначеними у Положенні академічну доброчесність у Міжнародному гуманітарному університеті, науково- педагогічними, науковими працівниками та здобувачами освіти.

3.4. Оформлення кваліфікаційної роботи здійснюється відповідно до загальних вимог, що висувуються до наукових робіт. Список використаних джерел формується за алфавітом у такому порядку: спочатку літературні джерела українською мовою, а потім мовою країн ЄС згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання».

3.5. Обсяг основної частини випускної кваліфікаційної роботи складає до 75 сторінок тексту формату А4, розмір шрифту - 14 кегль, міжрядковий інтервал - 1,5) та регламентується відповідно до специфіки освітньої програми.

#### **4.Захист кваліфікаційної роботи**

##### **4.1. Захист кваліфікаційної роботи**

4.1.1. До захисту кваліфікаційної роботи допускаються студенти, які успішно виконали індивідуальний навчальний плану, у т.ч. програму практичної підготовки та склали заліково- екзаменаційну сесію.

4.1.2. Процес підготовки кваліфікаційної роботи систематично контролює науковий керівник відповідно до календарного графіка, затвердженого випусковою кафедрою.

4.1.3. На період виконання кваліфікаційних робіт на випусковій кафедрі складається розклад проведення консультацій науковими керівниками, згідно з яким забезпечується системна робота над кваліфікаційною роботою студентів та наукових керівників (план-графік розміщується на сторінці кафедри офіційного сайту університету). Також у календарному плані-графіку встановлюються строки подання на рецензування науковому керівникові окремих розділів і роботи у цілому.

4.1.4. Кваліфікаційна робота подається науковому керівнику для перевірки її змісту та структури у строки, визначені у Завданні, але не пізніше 30 робочих днів до засідання екзаменаційної комісії.

4.1.5. У випадку недотримання календарного графіку підготовки кваліфікаційних робіт, науковий керівник надає інформацію на засіданні кафедри (з відображенням у відповідних протоколах) та готує службову записку щодо наявності відхилень від графіку підготовки кваліфікаційної роботи, але не пізніше 30 днів до засідання екзаменаційної комісії (далі - ЕК) із захисту кваліфікаційної роботи. Витяг з протоколу засідання кафедри передається декану факультету, який складає службову записку на ім'я ректора та проект наказу МГУ про відрахування студента з університету.

4.1.6. Науковий керівник перевіряє на відповідність встановленим вимогам оформлення кваліфікаційної роботи та надає відгук, в якому зазначається:

- актуальність дослідження;
- сучасність використаних методів дослідження;
- рівень використання набутих у процесі навчання теоретичних знань при виконанні дослідження;
- вміння самостійно вирішувати наукові та практичні проблеми;
- логічно, послідовно, аргументовано викладати матеріал і робити висновки;
- участь студента у наведених експериментальних дослідженнях, теоретичній обробці отриманих результатів, формулюванні наукового положення / ідеї / методиці;
- повнота розкриття теми;
- перспективність запропонованих рекомендацій;
- недоліки роботи та зауваження;
- рекомендація до захисту.



4.1.7. Кваліфікаційна робота обов'язково повинна бути рецензована. Рецензування доручають висококваліфікованим фахівцям (викладачам і науковцям) МГУ (внутрішнє рецензування), провідним спеціалістам виробничих, наукових і проектних організацій (зовнішнє рецензування). Склад внутрішніх рецензентів затверджується деканом за поданням завідувача кафедри.

4.1.8. Кваліфікаційна робота може містити відгук від підприємства (установи, організації), за матеріалами якого проведено дослідження. Відгук завіряється підписом його керівника і підтверджує достовірність наведених у кваліфікаційній роботі матеріалів щодо діяльності підприємства-об'єкта дослідження.

4.1.9. При рецензуванні кваліфікаційної роботи рекомендується визначити:

- новизну постановки і розроблення проблеми;
- використання наукових методів дослідження;
- аргументованість висновків і обґрунтованість пропозицій;
- вміння здобувача освітнього ступеня бакалавра, чітко, грамотно й аргументовано викладати матеріал, правильно оформлювати його;
- недоліки та зауваження щодо змістовної частини роботи, оформлення;
- висновок про можливість допуску до захисту.

4.1.10. Зовнішня рецензія надається письмово і містить загальний висновок щодо рекомендації до захисту.

4.1.11. Негативний письмовий відгук наукового керівника або негативна рецензія щодо змісту кваліфікаційної роботи та отриманих результатів дослідження не є підставою недопущення до захисту.

4.1.12. За наявності рукопису, зовнішньої рецензії та відгуку з підприємства кваліфікаційна робота реєструється на кафедрі але не пізніше, ніж за 15 календарних днів до захисту.

4.1.13. Титульна сторінка представленої роботи містить підписи: студента, наукового керівника, гаранта освітньої програми, наукового (-вих) консультанта (-ів).

4.1.14. У разі виявлення формальних невідповідностей, у тому числі в формулюванні теми, назві підприємства (організації), за матеріалами якого виконано дослідження чи виявлення фактів порушення принципів академічної доброчесності, тощо, кваліфікаційна робота НЕ реєструється, на рецензування не приймається і до захисту не допускається.

4.1.15. З метою визначення якості та ступеня готовності до захисту випускова кафедра відповідно до графіку підготовки організовує попереднє заслуховування представлених студентом основних положень кваліфікаційної роботи спеціально сформованою комісією попереднього захисту, отримання рекомендації до захисту (або зауважень щодо змісту та оформлення).

4.1.16. Попередній захист кваліфікаційної роботи проходить із залученням профільних фахівців кафедри, члена групи забезпечення спеціальності (голови

комісії з попереднього захисту) та регламентується розпорядженням по кафедрі з представленням графіку, який оприлюднюється у встановленому порядку.

4.1.17. Комісія робить узагальнений висновок про готовність кваліфікаційної роботи до захисту, про що ставить відповідну позначку в завданні.

4.1.18. Після успішного проходження попереднього захисту кваліфікаційна робота передається на розгляд завідувачу кафедри, який робить висновок про рекомендацію її до захисту на засіданні ЕК.

4.1.19. Студенти, кваліфікаційні роботи яких на попередньому захисті і розгляді завідувачем випускової кафедри були оцінені позитивно, допускаються деканом до захисту на засіданні ЕК не пізніше, ніж за 5 робочих днів до початку її роботи. У такий же термін студент подає на кафедру переплетену кваліфікаційну роботу.

4.1.20. Студент готує виступ-презентацію з використанням комп'ютерних технологій на 7-10 хвилин, а також необхідний роздатковий матеріал - наочну ілюстрацію відповідних тверджень під час доповіді, - зміст та якість якого перевіряє науковий керівник. Кількість примірників ілюстративного матеріалу повинна відповідати чисельному складу ЕК.

4.1.21. Публічний захист кваліфікаційної роботи може відбуватися у МГУ або на базі підприємств, установ і організацій, з якими укладені договори / меморандуми про співпрацю. Відповідно до наказу МГУ, у виключних випадках, публічний захист випускних кваліфікаційних робіт може здійснюватися онлайн з використанням дистанційних технологій навчання.

4.1.24. Після захисту кваліфікаційних робіт секретар екзаменаційних комісій передає їх електронні копії в бібліотеку МГУ для подальшого поповнення репозитарію випускних кваліфікаційних робіт, а друкована – в архів.

## ***4.2. Загальні критерії оцінювання випускних кваліфікаційних робіт***

4.2.1. Під час виконання кваліфікаційної роботи студент демонструє: вміння логічно та аргументовано викладати матеріал, коректно використовувати аналітичні, статистичні, математичні та інші методи наукового дослідження, проводити експерименти; володіння навичками узагальнення, формулювання висновків; вміння працювати з літературними джерелами.

4.2.2. Критеріями оцінювання кваліфікаційної роботи є: чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання плану і теми роботи в цілому; рівень розв'язання сформульованих завдань і досягнення поставленої мети дослідження; рівень наукового обґрунтування результатів проведеного дослідження; ступінь самостійності проведення дослідження та наявність власних міркувань, узагальнень, висновків, результатів; широта та доцільність



застосування методичного апарату дослідження; науковість стилю викладення; відсутність орфографічних і синтаксичних помилок, а також рівень грамотності викладення матеріалів дослідження; правильне оформлення роботи відповідно до державних стандартів.

4.2.3. Кваліфікаційна робота, яка має невідповідності у в формулюванні теми, назві підприємства (організації), за матеріалами якого виконано дослідження, не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, дотримання затвердженого плану, не містить матеріалів дослідження реального сектора економіки / підприємства / організації за обраною темою і обґрунтованих пропозицій, виконана з порушенням затвердженого графіку підготовки випускної кваліфікаційної роботи, а також не має відгуку наукового керівника, зовнішньої рецензії та відгуку з підприємства (за наявності) або виявлення фактів порушення принципів академічної доброчесності до захисту не допускається, і за поданням витягу з протоколу засідання випускової кафедри, студент відраховується з Міжнародного гуманітарного університету.

4.2.4. ЕК оцінює рівень якості презентації основних результатів досліджень та відповідей на запитання під час захисту кваліфікаційної роботи – уміння стисло і чітко викласти результати дослідження, аргументовано відповісти на поставлені запитання, якісно презентувати результати дослідження. При оцінюванні кваліфікаційної роботи ЕК враховує не лише якість самого наукового дослідження, його наукову новизну, практичну значущість, вміння захистити сформульовані положення та висновки, але і його оформлення відповідно до встановлених вимог.

4.2.6. Результати захисту кваліфікаційних робіт оцінюються за 100-баловою шкалою МГУ, яка відповідно переводиться в шкалу ЄКТС.

4.2.6.1. Кваліфікаційна робота, в якій, крім виконання основних вимог, зроблено власний критичний аналіз різних літературних джерел, представлено результати власних досліджень з використанням економіко-математичних методів, побудовано формалізовану модель проблеми, розрахунки і на їх основі - аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції, а при її захисті студент показує глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, вносить пропозиції по темі дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання, може бути оцінена на 90-100 балів.

4.2.6.2. Кваліфікаційна робота, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до кваліфікаційних робіт, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками, має незначні мовні погрішності, а при її захисті студент показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, без особливих труднощів відповідає на поставлені запитання, може бути оцінена на 82-89 балів.

4.2.6.3. Кваліфікаційна робота, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які висуваються до кваліфікаційних робіт, матеріал



викладено логічно і послідовно з відповідними, але недостатньо аргументованими висновками; у структурі, мові і стилі роботи є лише незначні похибки, а при її захисті роботи студент показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, під час доповіді використовує презентацію, відповідає на поставлені запитання, може бути оцінена на 75-81 балів.

4.2.6.4. Кваліфікаційна робота, в якій розкрито тему, прореферовано необхідні літературні джерела, проаналізовано відповідні інформаційні та статистичні бази даних, проведено експеримент, але яка має поверхневий аналіз та містить значну кількість суттєвих помилок, матеріал викладено непослідовно, сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування, а при захисті студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень роботи за допомогою членів ЕК, може бути оцінена на 69-74 балів.

4.2.6.5. Кваліфікаційна робота, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які висуваються до кваліфікаційних робіт, але має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано, має значні зауваження рецензента щодо змісту; основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації, а при її захисті ілюстративний матеріал студент не коментує, виявляє невпевненість, показує слабкі знання питань теми, не дає вичерпні аргументовані відповіді на запитання, може бути оцінена на 60-68 балів.

4.2.6.6. Кваліфікаційна робота, яка не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, не має висновків або вони носять декларативний характер; у відгуках наукового керівника і рецензента є критичні зауваження, під час захисту студент при відповіді припускається грубих помилок, а також відсутня презентація доповіді, - може бути оцінена на 35-59 балів.

4.2.6.7. Кваліфікаційна робота, яка не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, не має висновків або вони носять декларативний характер; у відгуках наукового керівника і рецензента є критичні зауваження, а при її захисті відсутня презентація доповіді, студент не може відповісти на жодне поставлене запитання, студент не знає теорії - може бути оцінена на 1-34 балів.

4.2.7. Рішення щодо підсумкового оцінювання приймається більшістю голосів членів ЕК за результатами захисту з урахуванням висновків наукового керівника та рецензентів.

4.2.8. МГУ на підставі рішення ЕК присуджує особі, яка успішно виконала освітню програму підготовки бакалавра, відповідний ступінь вищої освіти та присвоює кваліфікацію.

4.2.9. Студент, який не захистив з поважних причин у встановлений строк кваліфікаційну роботу, має право на повторну атестацію протягом наступних трьох років під час роботи ЕК за тією ж освітньою програмою. Дата повторного



захисту визначається наказом ректора МГУ. Якщо захист кваліфікаційної роботи визнається незадовільним, ЕК визначає, чи може студент подавати на повторний захист ту ж роботу з доопрацюванням, чи він повинен підготувати кваліфікаційну роботу за новою темою.

4.2.10. Захист кваліфікаційної роботи за іншою темою можливий не раніше, ніж через рік.

## 5. Заключні положення

5.1. Дане Положення вступає в силу з моменту його затвердження.

5.2. Випускова кафедра розробляє методичні рекомендації до виконання випускних кваліфікаційних робіт, в яких зазначається особливості їх підготовки з урахуванням специфіки об'єктів дослідження, викладаються методичні поради щодо розкриття тих чи інших наукових проблем, а також наводиться орієнтована тематика кваліфікаційних робіт.

5.3. Доповнення та пропозиції щодо удосконалення Положення розглядаються на засіданні кафедр, виносяться на розгляд Вченої ради Міжнародного гуманітарного університету.

### РОЗРОБНИКИ ПОЛОЖЕННЯ:

В.о. завідувача кафедри  
готельно-ресторанного  
та туристичного бізнесу



Дмитро ХАРЕНКО

Декан факультету менеджменту,  
готельно-ресторанної справи та туризму  
к.т.н., доцент



Оксана ДИШКАНТЮК